

Monumentnummer*: 513155

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 september 1999
Kadaster deel/nr 82785/109

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Gorredijk Opsterland Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Gorredijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Gorredijk G 515

Omschrijving**

Inleiding

De algemene BEGRAAFPLAATS werd aangelegd in 1926 naar een plan van aanleg van de gemeentearchitect C. van Wamel uit 1925; de oorspronkelijke tekeningen voor de aanleg tonen vermoedelijk twee varianten voor een beplanting, die inmiddels grotendeels is vernieuwd. Het graventerrein is opgehoogd met de uitgegraven grond uit de vijver en de omgrachting. Ter overbrugging van het niveauverschil tussen het pad rond de vijver en de begraafplaats in de strikte zin werd een bakstenen TRAP in expressionistische trant gemetseld. In 1942 werd de begraafplaats aan de achterzijde met een derde van het oppervlak vergroot, waarbij het klokhuis niet aan het eind, maar in het midden van de begraafplaats kwam te liggen. Het plan van deze uitbreiding was eveneens van de gemeentearchitect Chr. van Wamel. De vergroting van de begraafplaats betekende een uitbreiding met vier perken; de grootte en ordening daarvan sluit nauw aan bij de bestaande aanleg. De uitbreiding werd op last van de bezetters stilgelegd en pas in 1946 hervat om in 1947 in gebruik te worden genomen. De vroegste begraafing op dit gedeelte van het terrein dateert uit 1947. De grafmonumenten zijn van lokaal-genealogische belang en worden niet van rijkswege beschermd. De aanleg van de voortuin is nog herkenbaar, maar de symmetrie is verbroken door de bouw van een aula met columbarium. Ondanks de wijzigingen in de beplanting en enkele paden is een dergelijke eenvoudige, maar uitgebalanceerde aanleg in Friesland dermate zeldzaam dat bescherming daarvan gerechtvaardigd is.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De inrichting van het begraafplaatsterrein is symmetrisch in de lengterichting. De aanleg bestaat uit de aanleg van een wandeltuin rondom een uitgegraven vijverpartij en de oorspronkelijke begraafplaats met acht perken; het padenbeloop is bevloerd met schelpen. Ter overbrugging van het niveauverschil tussen het pad rond de vijver en de begraafplaats in de strikte zin werd een bakstenen trap gemetseld met een naar buiten krullende bakstenen balustrade. Tot de oorspronkelijke beplanting behoren nog enkele taxusbomen rondom de vijver; de overige beplanting is van jongere datum: aan weerszijden van het toegangshek zes kastanjabomen, rondom de begraafplaats een beukenhaag met eikebomen. Het oudste gedeelte van de begraafplaats bestaat uit acht grasperken met graven; het nieuwe gedeelte bestaat uit vier perken met grafrijen in het gras en smalle paden daartussen. Aan de grens van de wandeltuin en de begraafplaats is een gesnoeide coniferen haag met een driehoekige doorsnede. Langs de paden van de nieuwe uitleg, die uitkomen op het baarhok staan gesnoeide en ongesnoeide taxushagen en op de kruisingen conisch gesnoeide coniferen.

Waardering

De aanleg van de Gemeentelijke begraafplaats en trap uit 1926 en 1942/46 is van algemeen cultuurhistorische en landschappelijke waarde:

- vanwege de redelijke mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de redelijke mate van structurele en visuele gaafheid van de aanleg,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van de trap,
- vanwege de hoge mate van continuïteit in de stijl van aanleg,
- vanwege de redelijke tot hoge mate van gaafheid van de individuele objecten van het complex, waardoor de ensemblewaarde wordt versterkt.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument